KATSO: IHMINEN!

luterilainen	uskonto, johon suomalaiset uskovat

turhan = liian

kirkkoherra	ylin johtava pappi
helvetti	paikka, johon ihminen joutuu kuoleman jälkeen, jos on tehnyt elämässä väärin

Jumala = Hän

koetella = testata

pappi	kirkon työntekijä, joka esimerkiksi pitää jumalanpalvelukset sunnuntaisin
ilmestys	saada tieto asiasta / nähdä jokin asia, jota ei ole aikaisemmin tiennyt
sisin	ihmisen henkilökohtaisin ja yksityisin mielen sisäinen asia
teologia	tiede Jumalasta, uskonnosta ja henkisistä asioista

lähipiiri = läheiset ihmiset (esim. perhe, ystävät)

ihmetellä	miettiä, miksi jotain tapahtuu

kovin = erittäin = tosi

johdatus	Jumalan ohje, halu ja huolenpito

taivaallinen = jumalallinen

väliintulo	joku ulkopuolinen ottaa kantaa asiaan (= interventio)

kirkollinen = ”kirkon”, kirkkoon kuuluva

pesti = työ

ajautua	joutua vahingossa johonkin
ristiriita = riita = erimielisyys	tilanne, jossa ihmiset ovat eri mieltä
glam-rokkari	glam rock -musiikin esittäjä tai tämän tyylin edustaja

alainen = työntekijä

räväkästi	voimakkaasti, rohkeasti, näkyvästi

näkemys = mielipide, ajatus

moninaisuus = ”erilaisuus”

naispappeus = pappi on nainen

aikakausi	tietyn mittainen aika, jolloin tapahtuu tietynlaisia asioita

virka = ”työ”

lakkauttaa = lopettaa

ajojahti	jatkuva painostus tai vaino

sanomalehtien palstoille = sanomalehtiin

tie nousee pystyyn	et voi jatkaa samalla tavalla / siinä paikassa

armo = ”saat anteeksi”

piirit ovat pienet	ihmisiä on niin vähän, että kaikki tietävät kaikki asiat

maine = imago

tyssätä = loppua

hermostua = tulla vihaiseksi

kääntää selkänsä = hylätä jokin asia / luopua jostain asiasta

viisto = outo

johdattaa = Jumala ohjaa, neuvoo, pitää huolta

kaupustelija = myyjä

lama todella pitkä talouden laskukausi

kaupitella = myydä

kapistus = laite, kone

ysäri = 1990-luku (1990–1999)

ikäihminen = vanha ihminen

purkaa kaupat = perua osto

viritellä = laittaa alulle

hengellinen = uskonnollinen, spirituaalinen

näyttävä = huomiota herättävä, runsas

suurperheen pää = suurperheen johtaja, **tässä: isä**

seurakunta = kristillinen yhteisö (esim. Tampereen tuomiokirkkoseurakunta)

leipäpappi haluaa vain saada palkan, mutta ei itse usko Jumalaan

uskontunnustus uskonnon opin lyhyt muoto

saatesanat = esipuhe, **tässä: ”ohjeet”**

tietoinen	sellainen, jonka tiedän ja ymmärrän olevan olemassa

palkata = antaa työ

tilaisuus = mahdollisuus

sovitteleva	pyrkii ratkaisemaan riidan ja luomaan rauhaa

KOKO KANSAN PASTORI

kansa = maan ihmiset

pastori = ”pappi”

kuppila = ravintola

raakaruoka = ruoka, jota ei ole kypsennetty (esim. paistettu, keitetty)

ruokavalio	ne ruuat ja juomat, joita ihminen käyttää (esim. vegaaninen ruokavalio)

bling bling -tyyli = näyttävä, kimaltava tyyli

maalaispitäjä = kunta maaseudulla

katukuva	miltä paikat ja ihmiset näyttävät tietyssä kaupungissa
paikkakuntalainen	kunnassa asuva ihminen

kohtaaminen = tapaaminen

hautajaiset	kun ihminen kuolee, hänelle pidetään hautajaiset

kenties = ehkä

hämäläinen	Hämeen alueella asuva (esim. Tampere, Hämeenlinna, Vesilahti)

virne = virnistys

samalla mitalla = samalla tavalla

maanläheinen = käytännönläheinen

vilkas = aktiivinen

omintakeinen = oma tyyli

sielunpaimen = ”pappi”

eräs = yksi

adressi = lista, johon eri ihmiset kirjoittavat nimensä

veroäyri = vero

mieltää = ajatella

androgyyni	ihminen, jolla on sekä feminiisiä että maskuliinisia piirteitä
muunsukupuolinen	”sukupuoli, joka ei ole nainen eikä mies” (nonbinäärinen)

kukoistaa = kukkia paljon = **tässä: mennä hyvin**

mahdollistaa = antaa mahdollisuus

resursstit antavat myöden = on resursseja

jumalanpalvelus	kristillinen (kirkon) yhteistilaisuus, jossa esimerkiksi rukoillaan

messu = ”jumalanpalvelus”

kymmenkunta = noin kymmenen

uskonpuhdistus = reformaatio	1500-luvulla alkanut asia, jossa haluttiin, että uskonto on uudestaan Raamatun mukainen
katolilainen	roomalais–katolinen kirkko
ulkoiset tunnusmerkit	miten asia näkyy

krumeluuri = ”koriste”

pyhienpalvonta	pyhimysten kunnioittaminen

vaurastuttaa = tehdä rikkaaksi

anekauppa	jos teet väärin (= syntiä), voit ostaa anteeksiannon rahalla

synti = tehdä väärin (Jumalan opetusta vastaan)

lunastaa = pelastaa

reformaatio = uskonpuhdistus (ks. kohta uskonpuhdistus)

alamainen = alainen, ”kansalainen”

virrata = mennä

Raamattu	kristinuskon pyhä, tärkein kirja

Kristus = Jeesus = Jumalan poika

yksin = **tässä: vain**

protestanttinen	kirkot, jotka syntyivät uskonpuhdituksen jälkeen

riisuttu = yksinkertainen

kirkkotila = kirkko

rukous = pyyntö Jumalalle

silmän hively	houkutella katsomaan kaunista asiaa
saarna	puhe jumalanpalveluksessa, joka perustuu esimerkiksi Raamattuun
saarnaaja	henkilö, joka puhuu saarnan (ks. edellinen)

välittyä = tulla esiin (näkyä, kuulua)

antiteesi = vastakohta

Sana = Raamattuun perustuva opetus

Jeesus = Jumalan poika

rampa ihminen, jolta puuttuu jalka

temppeli = uskonnollinen rakennus

riitaantua = tulla riitaa

kyyhkynen = yksi lintu

rosvo = varas

rohkaista = neuvoa, tukea

olla ehtiväinen = tehdä paljon

tavanomainen = tavallinen = normaali

viranhoito = työnteko

viranhoidon rinnalla = viranhoidon lisäksi

lauma = paljon ihmisiä, ryhmä

pappila	seurakunnan papin asunto
kummitella	kuollut ihminen esiintyy (usein pelottelee)
laukata	hevosen nopein liikkumistapa
keppihevonen	keppi, jonka päässä on ommeltu hevosen pää
piispantarkastus	korkea-arvoinen pappi vierailee seurakunnassa

jalokivi = esim. timantti, rubiini, smaragdi

messut = näyttelytapahtuma

alttari	pyhä pöytä kirkossa

kaikkia tämä ei miellytä = kaikki eivät pidä tästä

JOUDUT HELVETTIIN

tulta ja tulikiveä tihkuva = todella vihainen

päätyä = mennä

luuri = puhelin

vetää henkeä = hengittää sisään = pitää tauko

iäisyysosa = ”mitä tapahtuu kuoleman jälkeen”

olla Jumalan käsissä = Jumala päättää

avautua = kertoa asioita

Katekismus	uskonnon tärkeiden tekstien lyhyt versio
oppilause	uskonnollinen ohje tai sääntö

ihmisyys = humaanius

sanoma = ”viesti”

laatia = kirjoittaa

julistus	ilmoitus, jossa on mielipide ja periaatteet

suvi = kesä

tiedustella = kysyä

onko sinulla jotain sitä vastaan = haittaako asia sinua

vetää väkeä = tuo paljon ihmisiä

kulkue = ”paraati”

samba = tanssilaji

juhlaväki = juhlan vieraat

vaeltaa = kävellä

vakaumus = mihin ihminen uskoo

jumalankieltäjä = ihminen, joka ei usko Jumalaan

kummallinen = outo, ihmeellinen

elämä ei ole tässä = elämää on myös kuoleman jälkeen

arvokas = **tässä: tärkeä**

kertakäyttöinen voi käyttää vain yhden kerran

tyydyttää = olla tyytyväinen

parkkiintunut = paatunut = ”kova”

tarkoitus = päämäärä, funktio

henkinen etsijä = ihminen, joka miettii, mihin uskoa

pamauttaa = lyödä

hirveä = kamala = kauhea

NUORUUDESTA SAAKKA OMINTAKEINEN

omintakeinen = persoonallinen, ainutlaatuinen

saakka = asti = **tässä: alkaen**

kelata = ”mennä” taaksepäin

sukupuoleton = **tässä: ei tytöille tai pojille, vaan molemmille**

tyttömäinen = liittyy tyttöihin

nukke = leluvauva

hyppynaru naru, jota pyöritetään ja jonka yli hypätään

normi = ”sääntö”

poiketa = olla erilainen

raottaa = avata = **tässä: kertoa**

lukuisat = monet

sielu ihmisen eloton, aineeton, henkinen puoli

samanhenkinen = samanlainen

iäkäs = vanha

omaishoitaja	ihminen, joka hoitaa läheistä ihmistään, esimerkiksi äitiään

muutoin = muina aikoina

salakuljettaa	tuoda maahan salaa

viluttaa = tulla kylmä

astella alttarille = mennä naimisiin

AJAT OVAT MUUTTUNEET

kristitty	ihminen, joka uskoo kristinuskoon ja Jeesukseen
sateenkaaripari	samaa sukupuolta oleva pari

katkera = ”vaikea”

Henttisen avustuksella = Henttinen auttaa

ehjä = ei rikki

todiste	asia (esim. tavara tai väite), joka kertoo, että väite on totta
siteerata	kertoa toisen ihmisen sanoma tai kirjoittama asia
käsittämätön	sellainen asia, jota ei voi ymmärtää
hetero	ihminen, joka rakastaa eri sukupuolta kuin itse on
vähemmistöseksuaalisuus	”muu kuin heteroseksuaalisuus”
jonglööri	sirkuksessa ihminen, joka heittää esimerkiksi palloja

teesi = väite

ihmiskäsitys	ajatus siitä, mikä ja millainen on ihminen

haltioitua = ihastua

pikkutarkka = todella takka (liian tarkka?)

AVIOLIITTOKÄSITYS PUHUTTAA AINA VAIN

puhuttaa = herättää keskustelua

kirkolliskokous	kristillisen kirkon ylin päättävä paikka

linjaus = ”sääntö”

seurakuntavaalit	äänestys, jossa valitaan kirkon päättäjät
konfirmoitu = usko on vahvistettu	Suomessa kirkossa henkilö, joka käy rippikoulun, tunnustaa kirkossa uskonsa ja jonka pappi siunaa

köydenveto = vetää köyttä = **tässä: tiukka keskustelu**

vihkimiskäytäntö = ”sääntö avioliitosta”

ehdokasasettelu	kuka on vaaleissa ehdokkaana
vihkiä	esimerkiksi pappi vihkii parin seremoniassa avioliittoon

ripotella = **tässä: laittaa joka paikkaan**

KANSANKIRKKO ON VÄREJÄ TÄYNNÄ

tuoksu leijailee = tuoksuu

vieno = pieni

krusifiksi risti, jossa on Jeesus

muotokuva esimerkiksi maalaus ihmisestä

kotikutoinen = ei niin hieno

maanläheinen = ei niin hieno

liturgia kaava, jonka mukaan jumalanpalvelus tehdään

siinä missä = samassa tilanteessa kuin

rukoilla pyytää apua, ohjetta tai suojelua Jumalalta

paljastuu = tulla esiin (voi nähdä)

vaiettu = ei puhuttu

yliluonnollinen = mystinen = paranormaali

esoteerinen = salattu

kerettiläinen = vääräuskoinen, toisinajattelija

närkästyä = hermostua

harhaoppi = vääräuskoisuus

yksimielisyys = kaikki ovat samaa mieltä

paimennuspuhelu	puhelu, jossa käsketään tekemään tietyllä tavalla = ohjauspuhelu

entiseen malliin = niin kuin ennen

kiista = riita

hahmo = **tässä: ihminen**

maailmankatsomuksellinen	ajatus maailmasta, arvoista ja elämän tarkoituksesta
avarakatseinen	ihminen, joka on avoin erilaisuudelle
kantelu	ilmoitus viranomaiselle siitä, mitä joku ihminen on tehnyt

vuoropuhelu = dialogi

uushenkisyys = New Age = moderni hengellisyys

noituus = magia

trendata	jokin asia on tosi suosittu
ortodoksi	yksi kristinuskon suuntaus (eri suuntaus kuin evankelis–luterilainen)

tuonpuoleinen = kuoleman jälkeinen

kytkeytyvä = liittyvä

tähyillä = yrittää nähdä kauas

iäisyys = ääretön aika

Pyhä Henki	yksi kristinuskon Jumalan persoona

Ihmisen Poika = Jeesus

tehtävänanto = ohje